

## Aardappels telen zonder kunstmest kan met behoud van de opbrengsten

Bron : <https://www.vdbornecampus.com/blog/news-9/kunstmestvrij-telen-100>

Smart Farming Academy Van den Borne Campus Nieuwsbrief oktober 2025

### **De afgelopen vijf jaar hebben Van den Borne Aardappelen en Bartelen Agro samen met HAS Green Academy onderzocht of je op zand- en kleigronden volledig zonder kunstmest kunt telen. Het experiment liep van 2020 tot 2025 en levert duidelijke inzichten op.**

#### **Wat hebben we geleerd?**

##### **Zonder kunstmest kun je opbrengsten vasthouden**

Op de zandgronden van Van den Borne deed de strook met alleen dierlijke mest het net zo goed als de stroken waar kunstmest of biostimulanten werden toegepast. Met goed management, op het juiste moment de juiste voeding en water, zijn de resultaten vergelijkbaar.

##### **De kringloop sluiten loont**

In een veehouderijgebied sluit het gebruik van dierlijke mest veel beter aan bij de lokale kringloop. Minder kunstmest maakt een bedrijf minder afhankelijk van internationale prijschommelingen en versterkt de regionale samenwerking tussen akkerbouw en veehouderij.

##### **Nieuwe kansen door Renure**

Sinds september 2025 mag dierlijke mest in de vorm van Renure officieel kunstmest vervangen. Deze dunne fractie uit gescheiden mest is kosteneffectief

##### **Economisch realisme**

Hier zit ook de crux: kunstmest is nog altijd goedkoper dan biostimulanten en biologische middelen. Hoewel die middelen soms zelfs een hogere opbrengst geven, wordt er in de afzetmarkt niet extra voor betaald. De 100 procent dierlijke meststrook liet zien dat opbrengsten vergelijkbaar zijn met kunstmest, maar het blijft zoeken naar een verdienmodel. Zonder financiële waardering van afnemers of beleid is het voor akkerbouwers lastig de meerkosten terug te verdienen.

##### **Ecologie vraagt langere adem**

De analyses van bodem en bodemleven geven nog geen eenduidig beeld. Wel zien we een lichte toename van het voedingspotentieel in de rhizosfeer. Het DNA-onderzoek naar het microbioom volgt later dit jaar en moet meer inzicht geven in hoe de diversiteit en functies van het bodemleven zich ontwikkelen.



## Zelf aan de slag: toolkit kunstmestvrij telen

Om telers te helpen is er een praktische toolkit ontwikkeld. In zes stappen werk je toe naar minder of geen kunstmest, met behoud van opbrengst.

### Stap 1. Leer je bodem kennen

Regelmatig bodemonderzoek en veldtesten zoals de spadeproef of katoenproef geven inzicht in structuur, nutriënten en bodemleven.

### Stap 2. Zaaï groenbemesters

Ze voeden de bodem, leggen nutriënten vast en verbeteren de structuur. Kies soorten die passen bij je bouwplan en volggewas.

### Stap 3. Corrigeer gericht in najaar en winter

Gebruik kalk, gips of organische aanvullingen om pH en mineralen in balans te brengen, op basis van je analyses.

### Stap 4. Bouw een slim rotatieplan

Stem de volgorde van gewassen af op hun stikstofbehoefte. Gebruik stikstofbinders zoals klaver of veldbonen om de bodemvoorraad te versterken.

### Stap 5. Monitor tijdens de teelt

Bladsanalyses, bodemonsters en veldwaarnemingen geven inzicht in de actuele situatie, zodat je tijdig kunt bijsturen.

### Stap 6. Leer door te proberen en vergelijken

Een bodem verandert niet in één jaar. Meet opbrengsten, zet kleine proeven uit en bouw ervaring op die past bij jouw bedrijf.

## Ontdek welke stappen je vandaag al kunt zetten richting kunstmestvrij telen.

Ga zelf aan de slag in de Smart Farming Academy.

Meer weten